

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, [http:// www.kp.org.pl](http://www.kp.org.pl)

Świebodzin, 9 września 2013 r.

**Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Gdańsku**

W związku z konsultacjami społecznymi projektu PZO dla obszaru Natura 2000 Dolina Łupawy PLH220036, przedstawiam następujące wnioski i uwagi:

1. W dokumentacji, na liście kluczowych podmiotów:
 - a) Kompetencje RDLP należy uzupełnić o sporządzanie planu urządzenia lasu Lasów Państwowych;
 - b) Proszę wskazać, który organ (RZGW czy ZMIUW) zarządza w imieniu Skarbu Państwa którymi wodami w obszarze. W kompetencjach organów sprawujących prawa właścicielskie do wód w imieniu Skarbu Państwa proszę uzupełnić, że są one również odpowiedzialne za wykonanie obowiązków państwa w stosunku do wód, w szczególności obowiązku osiągnięcia celów środowiskowych;
 - c) Proszę wskazać wszystkich użytkowników rybackich wszystkich obwodów rybackich na tym obszarze. Zagadnienia użytkownika rybackiego są ważne dla przedmiotów ochrony.
 - d) Kompetencje RDOŚ należy uzupełnić o uczestniczenie w opiniowaniu operatów rybackich, uzgadnianie planu urządzenia lasu zawierającego działania dla ochrony obszaru Natura 2000;
 - e) Zarząd Okręgowy PZŁ nie prowadzi gospodarki łowieckiej. Prowadzą ją koła łowieckie dzierżawiące obwody łowieckie i ew. nadleśnictwa zarządzające obwodami wyłączonymi. Należy albo wymienić obwody i koła, albo zrezygnować ze wskazywania myśliwych jako interesariuszy (interakcje gospodarki łowieckiej z przedmiotami ochrony tego obszaru są niewielkie);
 - f) Uzupełnić o Słowiński Park Narodowy. Działania SPN są znaczące dla docierania lososia i minoga rzeczno do obszaru; sytuacja wodna w obszarze wpływa na SPN gdyż wody z obszaru są wnoszone do Parku.
2. W tab. 2.6 dokumentacji niezrozumiale jest wpisanie w ostatniej kolumnie liczb.
3. Bardzo trafnym wnioskiem PZO jest konieczność przywrócenia i utrzymania ciągłości w całym obszarze drożności cieków dla ryb, w tym w szczególności otwarcia całego obszaru

dla lososia i minoga rzeczno. Powinno być to wyraźnie wyartykułowane jako cel ochrony i odzwierciedlone w zaplanowaniu odpowiednich działań ochronnych – udroźnienia konkretnych przegród (ze wskazaną lokalizacją i oszacowaniem kosztów – dotyczy w szczególności elektrowni w Smoldzinie). Podkreślenia wymaga, że udroźnienie musi nastąpić z uwzględnieniem wymagań nie tylko lososia, ale i słabo pływających gatunków chronionych w obszarze – m. in. minogów. Gatunki te nie tolerują przeszkód o wysokości >10-20 cm. Wymaga to specjalnej konstrukcji przepławek, uwzględniających ich wymogi. W szczególności, do udroźnienia rzeki dla minoga rzeczno nie wystarczają przepławki projektowane pod wymagania lososia.

Minóg strumieniowy, choć nie migrujący, także potrzebuje dłuższych, nie pofragmentowanych barierami odcinków rzeki; także więc dla tego gatunku należy postawić za cel odtworzenie ciągłości ekologicznej.

4. Podzielamy opinię, że w obszarze nie powinny być lokalizowane żadne nowe elektrownie wodne, bo niewątpliwie oddziaływałyby negatywnie na obszar (mimo być może pewnego pozytywnego oddziaływania na środowisko w sensie ogólnym). Uważamy za kluczowe, by w PZO znalazły się zapisy zabezpieczające obszar przed tym niebezpieczeństwem.
5. Podobnie, PZO powinien wykluczyć lokalizację nowych obiektów hodowli ryb, a dla obiektów istniejących – określić takie zasady ich funkcjonowania, przy których nie będą one negatywnie oddziaływać na rzekę.
6. Uważamy, że nie ma jednak przesłanek do deklasyfikacji starorzeczy na D. Ich charakter jest dość typowy dla dolin rzek pomorskich; trudno mówić o „nieznaczącej reprezentatywności”. Za cel ochrony tego siedliska w tym obszarze należy jednak postawić zachowanie w stanie naturalnym wraz z procesami naturalnej sukcesji (godząc się z ich powolnym zanikiem).
7. Jako siedlisko 3260 powinny być traktowane całe koryta rzek, mające potencjał do lokalnego ujawniania roślinności włosienicznikowej – a nie tylko obserwowane w danym roku skupienia tej roślinności.
8. W ramach PMS w tym obszarze był przeprowadzony także monitoring siedliska 6510.
9. W przypadku wydry, przy ograniczonym nakładzie badawczym, celowe było sprawdzenie „nasylenia” cieków obszaru występowaniem wydry, np. metodą OVC. Jest to dość proste, nie powinno być odkładane na okres realizacji PZO. Szczegółowe policzenie i skartowanie wydr (nor?) w obszarze nie ma większego znaczenia dla planowania jego ochrony, ale rozeznanie, czy jest to lokalnie gatunek powszechny czy też rzadszy – już ma.
10. Leśne siedliska przyrodnicze zajmują w obszarze niewielką powierzchnię. Proponujemy przyjąć i zapisać, że oprócz zaplanowanego usunięcia gatunków obcych, będą wyłączone z gospodarczego użytkowania i pozostawienie naturalnym procesom, które doprowadzą je do właściwego stanu ochrony.
11. Ochrona naturalnego charakteru rzeki, w tym jako siedliska ryb i minogów, powinna obejmować nie tylko wykluczenie regulacji, ale także ograniczenie prac w ramach tzw. utrzymania rzeki. W szczególności, w obszarze nie powinny być prowadzone „odmulania” cieków naturalnych, ani inne prace ziemne w ciekach. Powinna także zostać pozostawiona naturalna dynamika erozji bocznej, w tym powstawanie i rozwój tzw. wyrw

brzegowych, z wyjątkiem tylko sytuacji gdy zagrażają one zabudowaniom. Erozja boczna jest niezbędna jako sposób dostawy do koryta rzeki materiału piaszczysto-żwirowego, z którego powstają odsypiska i łachy, w tym miejsca tarliskowe ryb i minogów, odsypiska stanowiące biotop larw minogów.

12. Pozostawianie martwego drewna powinno obejmować również pozostawianie rumoszu drzewnego w korytach cieków. Jest to ważny czynnik ekologii cieków, jego obecność sprzyja różnicowaniu się siedlisk ryb. W tym obszarze rumosz drzewny w korytach cieków nie powoduje istotnego zagrożenia powodziowego (a przynajmniej tak wskazują doświadczenia z rzek pomorskich, z których zwalone drzewa nie są usuwane, np. z Drawy w Drawieńskim Parku Narodowym) i nawet w ramach „utrzymywania wód” nie musi i nie powinien być usuwany.

z poważaniem